

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій і екології
Кафедра екології

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
ОБ'ЄКТАХ ПРИРОДНО ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ»

для студентів, що навчаються за ОПІ «Технологія захисту навколишнього середовища» за першим (бакалаврським) рівнем освіти за спеціальністю 183 Технологія захисту навколишнього середовища галузі знань 18 Виробництво та технології

Львів 2023

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Вивчення навчальної дисципліни «Організація природоохоронної діяльності в об'єктах природно заповідного фонду» передбачає розкриття таких проблемних питань сьогодення як організація, функціонування, охорона природно-заповідних територій та об'єктів, управління, особливості проведення наукових досліджень в межах природно-заповідного фонду, опанування основних принципів концепції створення Всеєвропейської і національної екологічної мережі, збереження біотичного та ландшафтного різноманіття, стратегія та перспективи розвитку заповідної справи, структура та класифікація природоохоронних територій світу і форми міжнародного співробітництва в галузі організації, збереження та використання природоохоронних територій. Увагу приділено аналізу сучасного стану щодо охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Передбачається розвиток у здобувачів вищої освіти логічного мислення, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки навчальної дисципліни із повсякденним життям; формування світогляду, що базується на аксіологічних пріоритетах сучасної екології навколишнього природного середовища.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни «Організація природоохоронної діяльності в об'єктах природно заповідного фонду» є надання майбутнім фахівцям комплексу знань щодо теоретичного та практичного підґрунтя охорони природи, організації, планування та проведення природоохоронної діяльності, формування у здобувачів системного екологічного мислення та навичок прийняття оптимальних управлінських рішень в галузі заповідної справи, ефективності природоохоронної діяльності та збалансованого ведення лісового, мисливського та садово-паркового господарства в межах наявних, а також створення нових об'єктів і територій ПЗФ. Ця дисципліна знайомить здобувачів з міжнародними принципами, підходами та національними законодавчими і нормативними основами охорони природи, збалансованого природокористування з метою гармонізації відносин в системі «суспільство-природа». Вона несе екоцентричну функцію та сприяє формуванню екологічної свідомості у здобувачів.

Основними завданнями вивчення дисципліни “ Організація природоохоронної діяльності в об'єктах природно заповідного фонду ” є набуття студентом таких компетентностей:

- ІК: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
- К06: Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- К07: Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- К09: Здатність працювати в команді
- К10: Навички міжособистісної взаємодії.
- К14: Здатність використовувати базові знання фундаментальних розділів біології, хімії та біогеохімії в обсязі, необхідному для вивчення професійних дисциплін та для використання в обраній професії; для дослідження стану довкілля і можливих перетворень забруднюючих речовин в природному середовищі.
- К15: Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.
- К16: Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.
- К22: Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.
- К27: Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.

Програмні результати навчання при вивченні курсу “ Організація природоохоронної діяльності в об’єктах природно заповідного фонду ”:

- ПР 03: Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- ПР 06: Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
- ПР 16: Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
- ПР 22: Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
- ПР 23: Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Лекція №1 Поняття заповідної справи. Еволюція природоохоронного мислення суспільства.

Лекція №2. Організація заповідної справи в Україні.

Лекція №3 Форми власності на території та об’єкти ПЗФ

Лекція №4. Створення та характеристика територій природно-заповідного фонду України.

Лекція №5. Характеристика основних видів діяльності на територіях та в об’єктах природно-заповідного фонду України.

Лекція №6. Відновлення екосистем та їх компонентів.

Лекція №7. Охорона територій та об’єктів природно-заповідного фонду, контроль за додержанням їх режиму.

Лекція №8. Забезпечення охорони і збереження видів тварин і рослин, що перебувають під загрозою зникнення.

Лекція №9. Порядок ведення і фінансування ведення Червоної книги та державний контроль за додержанням вимог щодо охорони і відтворення видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України.

Лекція №10. Проект організації території природоохоронної установи.

Лекція №11. Міжнародні транскордонні біосферні резервати.

Лекція №12. Організація співпраці з органами влади та громадськістю.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції, практичні заняття, консультації.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації. Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція-візуалізація – візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядають технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки. При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як робота у малих групах або дискусія.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання (контрольні питання або тести), виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як індивідуальні проекти. Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності: виступ за темою індивідуального науково-дослідного завдання (або з темою самостійного вивчення дисципліни) та виступ-інформування за темами семінарських занять (у вигляді презентації або реферату).

План лекційних занять з дисципліни «Організація природоохоронної діяльності в об'єктах природно заповідного фонду»

№ з/п	Тема, питання що вивчаються
Тема 1.	Поняття заповідного фонду та організація його діяльності. Еволюція природоохоронного мислення суспільства. Предмет, мета і завдання заповідної справи. Історичні віхи розвитку заповідної справи.
Тема 2.	Організація заповідної справи в Україні. Поняття природно-заповідного фонду (ПЗФ). Законодавча база заповідання в Україні. Класифікація територій та об'єктів ПЗФ України. Економічне забезпечення організації та фінансування ПЗФ в Україні. Сучасний стан природно-заповідного фонду. Сучасна ідеологія заповідання. Управління в галузі організації, охорони та використання ПЗФ.
Тема 3.	Форми власності на території та об'єкти ПЗФ. Нормативно-правова база про землі ПЗФ. Землеустрій територій ПЗФ.
Тема 4.	Створення та характеристика територій природно-заповідного фонду України. Розробка, структура, затвердження Проекту створення. Характеристика територій природно-заповідного фонду України
Тема 5.	Характеристика основних видів діяльності на територіях та в об'єктах природно-заповідного фонду України. Законодавство про види використання території ПЗФ. Використання природних ресурсів межах ПЗФ. Наукові дослідження територій та об'єктів ПЗФ. Наукові фонди. Рекреаційна діяльність в межах ПЗФ. Екоосвіта
Тема 6.	Відновлення екосистем та їх компонентів. Екосистема: поняття та властивості. Заходи відновлення природних екосистем.
Тема 7.	Охорона територій та об'єктів природно-заповідного фонду, контроль за додержанням їх режиму. Форми і методи природоохоронної роботи. Режим заповідання. Забезпечення режиму охорони. Державна служба охорони установи ПЗФ.
Тема 8.	Забезпечення охорони і збереження видів тварин і рослин, що перебувають під загрозою зникнення. Червона книга України: правова основа ведення та загальна характеристика. Категорії популяцій тварин і рослин, занесених до Червоної книги. Міжнародні природоохоронні документи. Зелена книга України
Тема 9.	Порядок ведення і фінансування ведення Червоної книги та державний контроль за додержанням вимог щодо охорони і відтворення видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України. Організація ведення Червоної книги України. Порядок державного облік рідкісних видів тварин і рослин. Фінансування ведення Червоної книги України
Тема 10.	Проект організації природоохоронної установи. Розроблення Проекту організації. Погодження, затвердження та впровадження Проекту організації. Структура Проекту організації.
Тема 11.	Міжнародні транскордонні біосферні резервати. Нормативні (програмні) документи діяльності біосферних резерватів. Поняття про біосферний резерват, структура та функції. Україна у складі Всесвітньої мережі біосферних резерватів.
Тема 12.	Організація співпраці з органами влади та громадськістю. Органи державної влади та громадськості у створенні і організаційному становленні установ ПЗФ. Науково-технічні ради як засіб участі представників влади та громадськості в управлінні установами ПЗФ. Комунікація із органами влади та громадськістю працівників установ ПЗФ

План практичних занять з дисципліни «Організація природоохоронної діяльності в об'єктах природно заповідного фонду»

№ з/п	Тема і короткий зміст заняття
Тема 1	Проектування екологічної стежки. Регулювання відвіданості екологічних стежок та туристичних маршрутів. Роль і значення екологічної стежки. Види екологічних стежок. Елементи створення та облаштування екологічної стежки. Порядок відвідування стежок
Тема 2	Проведення естетичної оцінки території з метою заповідання. Мета визначення естетичної оцінки. Процедура проведення естетичної оцінки. Підготовка наукового обґрунтування
Тема 3	Рекреаційне використання природних комплексів і об'єктів у межах природно-заповідного фонду України. Рекреація в межах території природно-заповідного фонду. Рекреаційне навантаження та ступінь стійкості природних екосистем. Рекреаційна дигресія
Тема 4	Рекреаційне упорядкування території НПП та забезпечення потреб відвідувачів. Основні напрямки розвитку рекреації в природоохоронній установі. Формування рекреаційної інфраструктури.
Тема 5	Літопис природи. Збереження видів рослин і тварин, природних середовищ, що занесені в чинні для України міжнародні переліки. Методика ведення Літопису природи. Структура Літопису природи.
Тема 6.	Екомережа України як складова частина Європейської екомережі природних територій. Законодавство про екомережу. Структурні елементи екомережі. Екомережа України у Європейській екомережі.
Тема 7	Експертна оцінка стану заповідної справи в окремій адміністративній одиниці України. Еколого-економічна та соціальна характеристика адміністративної одиниці. Структура та зонально-регіональні особливості ПЗФ. Критерії відбору існуючих територій та об'єктів ПЗФ. Особливості територій та об'єктів заповідання.
Тема 8	Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд. Нормативно-правова база. Види відповідальності за порушення законодавства про природно-заповідний фонд. Порядок обчислення шкоди за вчинені правопорушення. Порядок формування документів для розгляду в адміністративних органах.
Тема 9	Сучасна модель національного природного парку України. Міжнародні особливості та підходи формування національних природних парків. Структурні елементи моделі національного природного парку в Україні. Збереження та відновлення етнічних традицій як фактор взаємодії людини з природою.
Тема 10	Структура наукового обґрунтування щодо створення територій та об'єктів ПЗФ. Пріоритетні мотиви необхідності створення територій та об'єктів ПЗФ. Природні умови та природоохоронна характеристика. Екологічне значення для збереження біорізноманіття. Перспективи розвитку.
Тема 11	Інформаційно-охоронна атрибутика.
Тема 12	Міжнародні конвенції про охорону біорізноманіття.

Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назва теми
1	Основні етапи розвитку заповідної справи в Україні
2	Сучасні ідеології заповідної справи
3	Законодавство України про природно-заповідний фонд

4	Поняття природно-заповідного фонду
5	Класифікація територій та об'єктів природно-заповідного фонду України
6	Форми власності на території та об'єкти природно-заповідного фонду України
7	Правові засади функціонування територій та об'єктів природно-заповідного фонду України
8	Основні засоби збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду України
9	Види використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України
10	Управління у галузі організації, охорони та використання природно-заповідного фонду
11	Статус, завдання діяльності та вимоги щодо охорони природних та біосферних заповідників

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- 1. Усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, детальний аналіз відповідей студентів).
- 2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка** – твори, рішення задач і прикладів, складання тез, виконання креслень, схем, підготовка різних відповідей, рефератів, презентацій, контрольні роботи (з конкретних питань тощо).
- 3. Практична перевірка** – проведення різних вимірів, здійснення складання, налагодження, розробка документації, виконання практичної роботи, аналіз виробничої інформації, рішення професійних завдань, ділові ігри і т. д.
- 4. Стандартизований контроль** – тести.

Види контролю: поточний контроль, проміжна та семестрова атестація.

В умовах дистанційного навчання поточний і підсумковий контроль здійснюється з використанням інтернет-технологій різними шляхами комунікацій (зокрема, Zoom, Google Meet, Skype, Moodle).

Відпрацювання пропущених занять студентами здійснюється згідно «Положення про порядок відпрацювання студентами Львівського національного аграрного університету пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студент представляє конспект з пропущеної теми лекційного курсу та опрацьований практичний матеріал (захист роботи або контрольна чи тестові завдання) з відповідної тематики. Самостійне вивчення навчальної дисципліни за вищевказаними темами передбачає також підготовку рефератів, доповідей, презентацій (максимальна кількість балів - 5 за одну тему, але не більше 10 б. за весь курс дисципліни).

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах розділів. Оцінюються і завдання, виконані в аудиторії, і завдання, виконані під час самостійної роботи. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль. Загальні критерії оцінок: “відмінно” – здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “добре” – здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. “задовільно” – здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та

майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно. “незадовільно” – здобувач вищої освіти не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань.

Питання з дисципліни «Організація природоохоронної діяльності в об’єктах природно заповідного фонду», які виносяться на екзамен

1. Статус, завдання, структура території та особливості управління біосферними заповідниками.
2. Служба державної охорони ПЗФ.
3. Рекреаційна діяльність на території ПЗФ.
5. Категорії популяції видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України.
6. Правові засади функціонування територій та об’єктів природно-заповідного фонду.
7. Адміністративна відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.
8. Порядок ведення і фінансування ведення Червоної книги та державний контроль за додержанням вимог щодо охорони і відтворення видів тварин і рослин занесених до Червоної книги України.
9. Стан заповідної справи в Україні.
10. Економічне забезпечення організації і функціонування природно-заповідного фонду.
11. Порядок створення й оголошення територій та об’єктів ПЗФ державного значення.
12. Конвенція про біологічне різноманіття (Ріо-де-Жанейро, 1992).
13. Біосферні заповідники України.
- 14.
15. Мережа об’єктів природно-заповідного фонду західного регіону України.
16. Обчислення розміру шкоди заподіяної порушенням законодавства про ПЗФ.
17. Порядок справляння компенсації за добування (збирання) видів тварин і рослин занесених до Червоної книги.
18. Статус, завдання діяльності та вимог щодо охорони природних заповідників.
19. Зелена книга України: правова основа ведення та загальна характеристика.
20. Законодавство України про природно-заповідний фонд.
21. Види використання територій та об’єктів природно-заповідного фонду.
22. Сучасні ідеології заповідної справи.
23. Наукова діяльність заповідників і національних природних парків України.
24. Порядок створення й оголошення територій та об’єктів ПЗФ місцевого значення.
25. Червона книга України: правова основа ведення та загальна характеристика.
26. Основні етапи розвитку заповідної справи в Україні.
27. Поняття природно-заповідного фонду. Класифікація територій та об’єктів природно-заповідного фонду.
28. Економічне забезпечення організації і функціонування ПЗФ України.
29. Національні природні парки України.
30. Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища України.
31. Історія розвитку заповідної справи в Україні.
32. Об’єкти ПЗФ регіону Розточчя.
33. Структура екологічної мережі.
34. Сучасний стан природно-заповідного фонду України.
35. Літопис природи територій та об’єктів природно-заповідного фонду України.
36. Негативний вплив рекреаційної діяльності на території ПЗФ.
37. Регіональні ландшафтні парки Львівщини.
38. Структура проекту організації території національного природного парку.
39. Юридична відповідальність за порушення законодавства про ПЗФ.
40. Ботанічний сад: статус та структура.

41. Функціональне зонування територій національних природних парків, біосферних заповідників та регіональних ландшафтних парків.
42. Види використання територій та об'єктів ПЗФ.
43. Проектування рекреаційного упорядкування територій НПП.
44. Режим охорони територій та об'єктів ПЗФ.
45. Парк-пам'ятка садово-паркового мистецтва.
46. Класифікація ПЗФ за значенням та юридичним статусом.
47. Форма власності ПЗФ на землю.
48. Призначення екологічної стежки та контроль за її станом.
49. Статус та структура ботанічного саду.
50. Проектування рекреаційного облаштування територій ПЗФ.
51. Мета створення та облаштування екологічної стежки.
52. Транскордонні природоохоронні території та їх призначення.
53. Структура «Закону про природно-заповідний фонд України».
54. Види використання територій та об'єктів ПЗФ.
55. Рекреаційна дигресія.
56. Основні законодавчі та нормативні документи ведення Зеленої книги України.
57. Статус, завдання, структура території та основні вимоги щодо парку-пам'ятки садово-паркового мистецтва.
58. Структура екомережі України.
59. Методи охорони природи.
60. Мета та організаційні форми екопросвітницької роботи.
61. Статус, завдання заказників, заповідних урочищ та основні вимоги щодо їх режиму.
62. Заказник.
63. Природоохоронна діяльність в біосферному заповіднику та національному природному парку.
64. Негативний вплив рекреаційної діяльності на території ПЗФ.
65. Участь України в міжнародних угодах щодо територій, які особливо охороняються.
66. Статус, завдання та структура території біосферного заповідника.
67. Форми власності на території та об'єкти ПЗФ.
68. Види використання територій та об'єктів ПЗФ.
69. Класифікація ПЗФ за походженням.
70. Стадії рекреаційної дигресії.
71. Класифікація територій та об'єктів ПЗФ України.
72. Структура та зміст проекту організації території біосферного заповідника, ботанічного саду.
73. Обчислення шкоди заподіяної порушенням законодавства про ПЗФ.
74. Економічне забезпечення організації і функціонування ПЗФ України.
75. Громадський контроль у галузі охорони навколишнього природного середовища України.
76. Еколого-освітня діяльність у заповідниках і національних природних парках України.
77. Структура проекту організації території національного природного парку.
78. Види заповідування.
79. Призначення екологічної стежки та контроль за її станом.
80. Транскордонні природоохоронні території та їх призначення.
81. Поняття ПЗФ.
82. Мета та етапи проведення естетичної оцінки територій з метою заповідання.
83. Міжнародний транскордонний біосферний резерват «Розточчя».
84. Наукова діяльність заповідників і національних природних парків України.
85. Яким документом визначити перелік надання платних послуг установам ПЗФ.
86. Екомережа, структурні елементи.
87. Природоохоронна діяльність в установах ПЗФ загальнодержавного значення.
88. Основні види рекреаційної діяльності.
89. Фінансування установ ПЗФ.
90. Класифікація територій ПЗФ.

91. Біосферні резервати: статус і завдання, зміст роботи.
92. Біосферні резервати України як структурні елементи світової мережі біосферних резерватів.
93. Право власності на території та об'єкти природно-заповідного фонду.
94. Основні етапи проектування та організації територій та об'єктів ПЗФ.
95. Резервування цінних для заповідання природних територій та об'єктів
96. Функціональне зонування природних заповідників та національних природних парків.
97. Управління природно-заповідним фондом.
98. Економічні аспекти розвитку природно-заповідного фонду України.
99. Відповідальність за порушення законодавства про природно-заповідний фонд.
100. Сучасна модель національного природного парку.

Рекомендована література

Базова

1. Гродзинський М. Д., Стеценко М. П. Заповідна справа в Україні : навчальний посібник. К.: Географіка, 2003. 306 с.
2. Ковальчук А. А. Заповідна справа : науково-довідкове видання. Ужгород : "Ліра", 2002. 328 с.
3. Мартинова О. А. Навчальний посібник з дисципліни «Заповідна справа». ДонНТУ, 2011. 75 с.
4. Мудрак О. В., Кравчук Г. І. Заповідна справа. Практикум. Вінниця: ВНАУ, 2011. 96 с.
5. Основи заповідної справи. К.: Видавн.-поліграф. центр «Київський університет», 2002. 128 с.
6. Попович С. Ю. Природно-заповідна справа: навч. посіб. К.: Арістей, 2007. 480 с.
7. Фурдичко О. І., Сівак В. К. Заповідна справа в Україні : підручник. Чернівці : Зелена Буковина, 2005. 336 с.

Допоміжна

1. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" від 25.06.91 р.
2. Закон України "Про природно-заповідний фонд України" від 16.06.92 р.
3. Закон України "Про Червону книгу України" від 07.02.02 р.
4. Закон України "Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 року".
5. Земельний кодекс України від 25.10.01 р.
6. Збірник методичних матеріалів з питань рекреаційно-туристичної діяльності на територіях природно-заповідного фонду. К., 2011. 272 с.
7. Заповідники і національні природні парки України. К.: Вища школа, 2009. 232 с.
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
9. Кримінальний кодекс України від 05.04.01 р.
10. Конвенція про збереження біологічної різноманітності.-Ріо-де-Жанейро. 1992.
11. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України №103 від 09.08.2000 р. "Про затвердження нової редакції Положення про наукову діяльність заповідників та національних природних парків України".
12. Наказ Міністерства охорони навколишнього середовища та екологічної безпеки № 0630-98 від 05.10.1999 р. "Про затвердження Положення про еколого-освітню діяльність заповідників і національних природних парків України".
13. Наказ Міністерства охорони навколишнього середовища та екологічної безпеки № 0852-98 від 31.12.1999р. "Про затвердження Положення про організацію наукових досліджень у заповідниках і національних природних парків України".
14. Постанова Верховної Ради України від 22.09.94 р. "Про затвердження Програми перспективного розвитку заповідної справи в Україні".
15. Указ Президента України №79/94 від 10.03.1994 р. "Про резервування для наступного заповідання цінних природних територій".
16. Указ Президента України №611/2009 р. "Про додаткові заходи щодо розвитку природно-заповідної справи в Україні".
17. Постанова Кабінету Міністрів України № 1127 від 14.07.2000 р. "Про службу державної охорони природно-заповідного фонду України".
18. Постанова Кабінету Міністрів України №521 від 21.04.98 р. "Про затвердження такс для

обчислення розміру відшкодування шкоди, завданої порушенням природоохоронного законодавства у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду України”.

19. Постанова Кабінету Міністрів України №1000 від 09.08.01 р. “Про державну службу заповідної справи”.

20. Постанова Кабінету Міністрів України №1286 від 09.08.02 р. “Про затвердження Положення про Зелену книгу України”.

21. Постанова Кабінету Міністрів України № 399 від 01.06.93 р. “Про розміри компенсації за добування (збирання) та шкоду, заподіяну видам тварин і рослин, занесеним до Червоної книги України”.

22. Постанова Кабінету Міністрів України від 05.04.2012 №283 “Про внесення змін до Положення про службу державної охорони природно-заповідного фонду”.

23. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 №541 “Про затвердження такс для обчислення розміру шкоди заподіяної порушення законодавства про природно-заповідний фонд”.

24. Розбудова екомережі України (Ред.Ю.Р. Шеляг-Сосонко). К.: Вид-во Мінекобезпеки України,1999.-127 с.

25. Стойко С. М. Біосферні заповідники України, їх територіальна структура та поліфункціональне значення // Заповідна справа в Україні -1999.-Т.5.№1.-С. 3-9.

26. Червона книга України. Рослинний світ. Заг. ред. М.М. Щербака. К.: Українська енциклопедія ім.. М.П. Бажана, 1994. -461с.

27. Червона книга України. Тваринний світ. Заг. ред. М.М. Щербака. К.: Українська енциклопедія ім.. М.П. Бажана, 1994. -461с.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача. Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.

Навчально-методичний комплекс з дисципліни в електронному форматі розміщений на офіційному сайті Львівського національного аграрного університету за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/f-s/agro/navmetkomagro.html>